

ဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု

ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုလျော့ချထားသည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု
လိုက်လျောညီထွေ တုံ့ပြန်ပြောင်းလဲရေး အစီအမံ

ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀၁၉

၁။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု

ကမ္ဘာ့ အရေစွန့်ရမှု အန္တရာယ်အမြင့်ဆုံး ညွှန်းကိန်း၏ နောက်ဆုံးထုတ်ပြန်ချက်အရ မြန်မာနိုင်ငံသည် ဒုတိယ အဆင့်တွင်ရှိနေပြီး ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု၏ ရိုက်ခတ်မှု ဒဏ် အများဆုံးခံစားရနိုင်သည့် နိုင်ငံစာရင်းဝင်လျက် ရှိသည်။ ကုန်လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်စုနှစ်ခြောက်ခုအတွင်း ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ သက်ရောက် ထိခိုက်မှု များနှင့် ပတ်သက်သည့် စိန်ခေါ်မှုများ ပိုမိုပြင်းထန် ဆိုးရွားလာခဲ့သည်။ လေ့လာမှုများအရ ပို၍ အကြိမ်ရေ များပြီး ပို၍ပြင်းထန်သော ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ဖြစ် ရပ်များကို တွေ့ရှိခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ဥပမာ အားဖြင့် ၂၀၀၈ ခုနှစ်က တိုက်ခတ်ခဲ့သော နာဂစ်မုန်တိုင်း နှင့် ၎င်း နောက် ကပ်ပါလာသည့် အခြားသော ဘေးအန္တရာယ် များ ဖြစ်သည်။

၂၀၁၈ခုနှစ်တွင် အနောက်တောင် မုတ်သုံလေကြောင့် မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းပြီး တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် (၉) ခု တွင် ရုတ်တရက်ရေလွှမ်းမိုးခြင်းနှင့်မြေပြိုခြင်း ဘေးဒဏ် တို့ကို ခံစားခဲ့ရသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ၎င်းတိုင်းနှင့် ပြည်နယ် (၉) ခု အနက် တိုင်းနှင့်ပြည်နယ် (၄) ခုမှာ အခြား တိုင်းနှင့်ပြည်နယ်များထက် ပိုမို ပြင်းထန်စွာ ခံစားရခဲ့ရသည်။ ၎င်းတို့မှာ ကရင်ပြည်နယ်၊ မွန်ပြည် နယ်၊ တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး တို့ ဖြစ်ကြသည်။

အောက်ပါ သတင်းအချက်အလက်များမှာ ၂၀၁၈၊ ဩဂုတ်လအထိ ဘေးအန္တရာယ်ခံစားခဲ့ရသော လူဦးရေ နှင့် အိမ်ထောင်စုများနှင့် ရုတ်တရက်ရေလွှမ်းမိုးခြင်း၏ အကျိုးဆက်များကို အစီရင်ခံထားခြင်းဖြစ်သည်။

- ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု ဦးစီးဌာနနှင့် AHA စင်တာ (ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ လူသားချင်းစာနာမှုဖြင့် အကူအညီပေးရေး အာဆီ ယံ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေးစင်တာ) ၏ အချက်အ လက်အရ လက်ရှိတွင် ရေလွှမ်းမိုးမှုများကြောင့် လူဦးရေ ၁၃၂၉၇၂ ယောက် (အိမ်ထောင်စု ၂၈၄၈၁) အထိ ခံစားခဲ့ရပြီး စုစုပေါင်း ကယ်ဆယ် ရေးစခန်း (၂၀၀) ခန့်အထိ ရှိနေပြီဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။
- ရုတ်တရက် ရေလွှမ်းမိုးမှုကြောင့် ကရင်ပြည်နယ် တွင် ကျောင်းပေါင်း ၃၅၀ ပိတ်ခဲ့ရပြီး တနင်္သာရီ တိုင်းဒေသကြီးတွင် ကျောင်းတစ်ကျောင်း၏နံရံများ ပြိုကျပျက်စီးခဲ့ကြောင်းကိုလည်း အစီရင်ခံစာအရ သိရှိရသည်။
- ADB (အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်) မှ သတင်းအချက် အလက်အရ ကရင်ပြည်နယ်၊ တနင်္သာရီတိုင်း ဒေသကြီး၊ မွန်ပြည်နယ်၊ ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး နှင့် မကွေးတိုင်းဒေသကြီးတို့ရှိ ဘေးအန္တရာယ် အခံစား ရဆုံးသော ဒေသများတွင် လျှပ်စစ်မီး လက်လှမ်းမီ နိုင်မှုအနည်းဆုံး ဖြစ်ပြီး ကျေးလက်ဒေသတစ်လွှား ၏ ပျမ်းမျှ ၂၀% ခန့်သာ လျှပ်စစ်မီး အတန်အသင့် ရရှိကြသည်။ လျှပ်စစ်မီးလက်လှမ်းမီနိုင်မှုမရှိခြင်းက ထိခိုက်နိုင်ခြေ မြင့်မားလျက်ရှိသည့် အဆိုပါလူထု လူတန်းစားများကို ရိုက်ခတ်လာနိုင်ခြေရှိသည့် ရုတ် တရက် ရေလွှမ်းမိုးမှု သတိပေးချက်များကို အချိန် မီ ရရှိနိုင်ခြင်းမရှိစေရန် ဟန့်တားပစ်ခဲ့သည်။

- ရုတ်တရက် ရေလွှမ်းမိုးမှုကြောင့် လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေး ပြတ်တောက်မှုများဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ ပြည်ပဆန်တင်ပို့ရောင်းချမှုအပေါ် ဆိုးဆိုးရွားရွား သက်ရောက်ထိခိုက်စေခဲ့သည်ဟု ပြည်တွင်းသတင်းများက ထောက်ပြခဲ့ကြသည်။ အမှန်တကယ်ပင် ရုတ်တရက် ရေလွှမ်းမိုးခဲ့ခဲ့ရသည့် ဒေသများမှ ဆန်များကို ဘုရင့်နောင်ရှိ ပြည်ပတင်ပို့ရေး ဆိပ်ကမ်းများသို့ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအခက်အခဲကြောင့် အချိန်မီ တင်ပို့နိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ပေ။

ဤကဲ့သို့သော ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု၏ ရိုက်ခတ်မှုဒဏ်က မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး ဖွံ့ဖြိုးရေးပန်းတိုင်ကို ဆိုးဆိုးရွားရွား ခြိမ်းခြောက်လာခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရအနေဖြင့် မိမိတို့၏ ထိခိုက်နိုင်ခြေမြင့်မားမှုကို လျော့ချ၍ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို တိုက်ဖျက်မည့် ကမ္ဘာ့အသိုက်အဝန်းနှင့် လက်တွဲဆောင်ရွက်သွား

ရန် ကတိက ဝတ်ပြုခဲ့သည်။ အခြားတစ်ဘက်တွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဒဏ်ကို ကိုယ်တိုင်ခံစားနေရခြင်း ကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲရေး အမျိုးသားအဆင့် မဟာဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် (MCCSAP ၂၀၁၇ - ၂၀၃၀) ကဲ့သို့သော နိုင်ငံတော်အဆင့် မဟာဗျူဟာများကို ရေးဆွဲထားရှိပြီးဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ၂၀၁၈ ခုနှစ်အတွင်း မြန်မာနိုင်ငံစဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးမဟာဗျူဟာ (MSDP) ကို ရေးဆွဲပြင်ဆင်ရာ၌ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို တုံ့ပြန်ဖြေရှင်းမည့် မဟာဗျူဟာတစ်ရပ်ကိုပါ ထည့်သွင်းထားရှိသည်။ MCCSAP နှင့် MSDP တို့သည် အစိမ်းသက်သက်ဖြစ်နေသည့် မူဝါဒနှင့် မဟာဗျူဟာသစ်များဖြစ်နေသဖြင့် ယခုအချိန်ထိ ဒေသန္တရအဆင့် ၌ ထိထိရောက်ရောက်လိုက်နာဆောင်ရွက်၍ အပြည့်အဝ ဖော်ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိသေးပေ။

၂။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒများနှင့် မဟာဗျူဟာများ

မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲရေး အမျိုးသားအဆင့် မဟာဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းစီမံချက် (MCCSAP ၂၀၁၇ - ၂၀၃၀) နိုင်ငံတော်အဆင့် မဟာဗျူဟာများ၌လုပ်ငန်းအစီအစဉ် (၆) ပိုင်း ပါဝင်လျက် ရှိသည်။ ယင်း၌ နောင်လာမည့် ၁၅နှစ်နှင့် နောက်ပိုင်းကာလများအတွက် ရာသီဥတုနှင့် သက်ဆိုင်သည့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် အခွင့်အလမ်းများအပေါ် မဟာဗျူဟာကျကျ တုံ့ပြန်ဖြေရှင်းရာ၌ လမ်းညွှန်ပေးမည့် လမ်းပြမြေပုံသည်လည်း တစ်ခုအပါအဝင်ဖြစ်သည်။ ထိုမဟာဗျူဟာနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်သည် ပြည်ထောင်စုအဆင့်နှင့် ဒေသန္တရအဆင့်၌ အဓိကအားဖြင့် တာဝန်ယူ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သူများအား ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ဆက်စပ်သည့် စိန်ခေါ်မှုများနှင့် အခွင့်အလမ်းများအပေါ် တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်ရာ၌ ထိထိရောက်ရောက် အထောက်အကူပြုနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ခြင်းဖြစ်သည်။

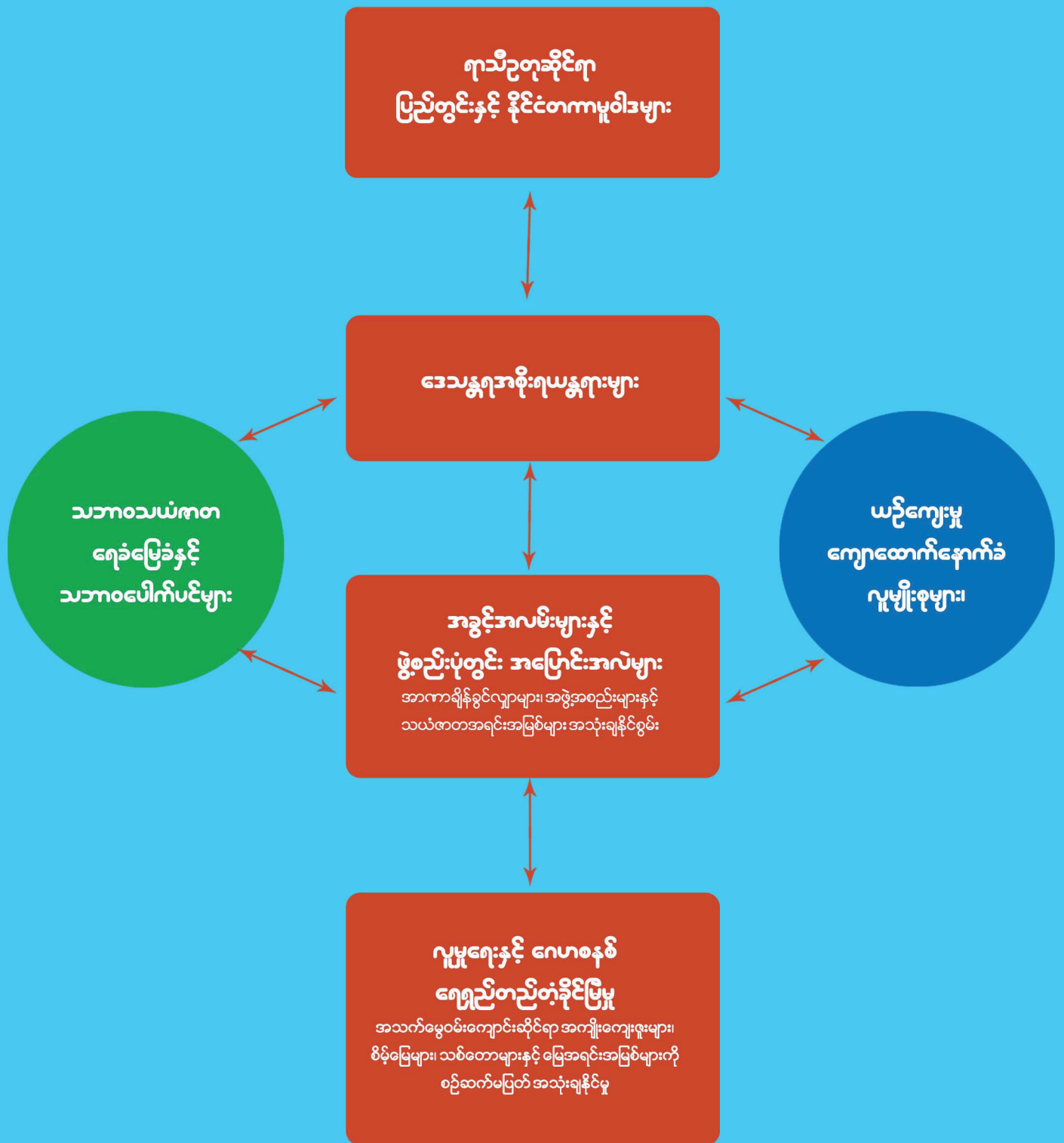
ဤမဟာဗျူဟာသည် လူထုလူတန်းစားများနှင့် ကဏ္ဍအသီးသီး၏ လိုက်လျောညီထွေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်နိုင်စွမ်းကို တည်ဆောက်ပေးရုံမျှမက ကာဗွန်ထုတ်လွှတ်မှုနည်းပါးသည့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကိုပါ အားပေးအားမြှောက်ပြုသည့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းစီမံချက်များကို ချမှတ်လမ်းညွှန်ပေးရန် ရည်ရွယ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဒဏ်ကို ကြိုကြိုခံနိုင်ပြီး ကာဗွန်ထုတ်လွှတ်မှု နည်းပါးသည့် လုပ်ငန်းစဉ်သစ်များကို ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း၍ အကောင်အထည်ဖော်သွားမည့် အကောင်အထည်ဖော်ရေး မူဘောင်တစ်ရပ်ကိုလည်း သီးခြားထည့်သွင်းဖော်ပြထားသည်။

အလားတူ ရည်ရွယ်ချက်မျိုးဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ စဉ်ဆက်မပြတ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး စီမံကိန်း (၂၀၁၈ - ၂၀၃၀) ကို ၂၀၁၈ခုနှစ် ဩဂုတ်လတွင် အတည်ပြုခဲ့သည်။ MSDP စီမံကိန်းကို မဏ္ဍိုင် ၃ရပ်၊ ပန်းတိုင် ၅ရပ်၊

မဟာဗျူဟာ ၂၈ရပ်နှင့် လုပ်ငန်းစီစဉ် ၂၃၈ ရပ်တို့ဖြင့် ရေးဆွဲပြင်ဆင်ထားခြင်းဖြစ်သည်။ အားလုံးကို ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော ဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်များ (SDGs) နှင့်အညီ အခိုင်အမာ ရေးသားထားသည်။ ပန်းတိုင် ၅၊ မဏ္ဍိုင် ၃ နှင့် မဟာဗျူဟာ ၅-၂၅ ဖော်ပြထားသည်မှာ “ကာဗွန်ထုတ်လုပ်မှုနည်းပါးသည့် ဖွံ့ဖြိုးမှုလမ်းကြောင်းသို့ ကူးပြောင်းရေး၊ လူမှုဘဝများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်၍ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မှု လျော့ကျစေရေးနှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုဒဏ် ခံနိုင်ရည်ရှိမှု မြှင့်တင်ရေး” ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်း အခြေခံအဆောက်အအုံ လိုအပ်ချက် အလွန်ကြီးမား ကျယ်ပြန့်နေဆဲ ဖြစ်သောကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် လူမှုရေး၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ကုန်ကျစရိတ်များနှင့် အကျိုးအမြတ်များ ကာမိစေနိုင်သည့် မဟာဗျူဟာမြောက် အခြေခံအဆောက်အအုံ စီမံကိန်းများအားဖြင့် အခြေခံအဆောက်အအုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လုပ်ငန်းများမှ အများဆုံး အကျိုးအမြတ်ရရှိကြောင်း သေချာအောင် စီမံဆောင်ရွက်သင့်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအနေဖြင့် သဘာဝ သယံဇာတများကို အထိရောက်ဆုံးအသုံးပြုနိုင်စွမ်းကို ဦးစားပေးသည့် ကာဗွန်ထုတ်လွှတ်မှုအနည်းဆုံး အစိမ်းရောင် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးစင်္ကြံ၌ ပါဝင်လျှောက်လှမ်း၍ တည်ဆဲဥပဒေများနှင့် စီမံကိန်းချမှတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များ၌ ရာသီဥတုကို ဘက်ပေါင်းစုံမှ ထည့်သွင်းစဉ်းစားကာ ချဉ်းကပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် သယံဇာတအရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုကို အားကောင်းလာစေပြီး မလိုလားအပ်သည့် နောက်ဆက်တွဲ ဆိုးကျိုး သက်ရောက်မှု အလားအလာများနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအပေါ် သက်ရောက်ထိခိုက်မှုများကို ပြောင်းပြန်လှန် လျော့ချနိုင်ရန်အတွက် အလွှာအသီးသီးရှိ တစ်သီးပုဂ္ဂလတိုင်းနှင့် လူထု လူတန်းစားများအားလုံး ပါဝင်လာမှသာလျှင် အောင်မြင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ပြောင်းလဲမှုအခင်းအကျင်း

Source: DIIS POLICY BRIEF AUGUST 2015

၃။ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုအတွက် ဒေသအလိုက် ရွေးချယ်ပိုင်ခွင့်များ

မြန်မာနိုင်ငံရှိ ဒေသန္တရအစိုးရကို ကဏ္ဍအရပ်ရပ်တွင် နိုင်ငံတော်အဆင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများ၏ ဖော်ပြပါ ရည်မှန်းချက်များက လွှမ်းမိုးထားသည်။ သို့သော်လည်း ထိုမူဝါဒများသည် အဓိပ္ပါယ်မရှင်းလင်းဘဲ ကျယ်ပြန့်သည့် ကဏ္ဍပေါင်းများစွာ ရောထွေးပါဝင်လျက်ရှိသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ရသည့် အကြောင်းရင်းတစ်ခုမှာ ကျွမ်းကျင်မှု အရည်အသွေးမြင့်မားစေရန် သေချာလေ့ကျင့်သင်ကြားမှုခံယူထားသည့် လူသားရင်းမြစ်များကို စုစည်းပြင်ဆင်၍ ပေါင်းစပ်အသုံးချနိုင်မည့် အလားအလာများအပေါ် မျှော်လင့်ချက်ကြီးစွာဖြင့် အကောင်းမြင်လွန်းခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ လက်တွေ့တွင် မြောက်မြားလှစွာသော ဘဏ္ဍာငွေများကို အပြည့်အဝရရှိရန် မသေချာပါ။ အချို့သော ဒေသတာဝန်ရှိသူများသည် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ဆက်စပ်သည့်

ဘေးအန္တရာယ်များကို ထဲထဲဝင်ဝင်နားလည်သိမြင်ထားကြသော်လည်း ၎င်းတို့အနေဖြင့် မူဝါဒများကို အကောင်အထည်ဖော်ရမည့်ပုံစံနှင့် ၎င်းတို့၏ လက်တွေ့အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်များကြောင့် ပေါ်ပေါက်လာမည့်နောက်ဆက်တွဲ အကျိုးသက်ရောက်မှုများအပေါ် သေချာရေရာမှု မရှိကြပေ။ ဒေသန္တရအစိုးရများ၏ လုပ်ငန်းများထဲသို့ ရာသီဥတုပြောင်းလဲရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒများကို ပေါင်းစပ်ထည့်သွင်းရာတွင် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် စီးပွားရေးဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု နှစ်မျိုးလုံးနှင့် ပတ်သက်၍ ဒေသတွင်း စွမ်းဆောင်ရည်နှင့် ၎င်းတို့ စီမံခန့်ခွဲရသည့် အခြေအနေများကို ကောင်းစွာ အားပေးအသိအမှတ်ပြုပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဆက်စပ်သည့် အချက်အလက်များကို အောက်တွင်ဖော်ပြထားသည်။

၁) ဒေသန္တရအစိုးရများ၏ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို တုံ့ပြန်ရင်ဆိုင်ရန် သင့်လျော်မှု

ဒေသန္တရအစိုးရများသည် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု လျော့ချရေးနှင့် လိုက်လျောညီထွေတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေးလုပ်ငန်းစဉ် နှစ်မျိုးစလုံးနှင့် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ပါသည်။

- လိုက်လျောညီထွေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရာ၌ ၎င်းတို့၏ ရာသီဥတုစနစ် သို့မဟုတ် ရေခဲမြေခဲ သယ်ယာပို့ဆောင်ရေးအဖြစ်တွင် အပြောင်းအလဲများကို နယ်ခံ လူထုလူတန်းစားများ လိုက်လျောညီထွေ မီးစင်ကြည့်ကိုင်စေရန် အားပေးကူညီမှုများ ပါဝင်လျက် ရှိသည်။ ယင်းတို့၌ ဆင်းရဲ နွမ်းပါးမှုလျော့ချရေး ပန်းတိုင်များချမှတ်ခြင်း၊ ပိုင်ဆိုင်မှု တည်ဆောက်ပေးခြင်း၊ ကြိုတင်သတိပေးရေးအစီအမံနှင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် တုံ့ပြန်ရေး အစီအမံများ ချမှတ်ထားရှိမှုတို့ ပါဝင်နိုင်ပါသည်။
- လျော့ချရေးတွင် ၎င်းတို့၏ ဒေသအလိုက် ဖန်လုံအိမ်အာနိသင် ထုတ်လွှင့်မှု လျော့ချနိုင်စေရန် အားပေးကူညီမှုများ ပါဝင်သည်။ ယင်း၌ သစ်တော စီမံခန့်ခွဲမှု သို့မဟုတ် စွမ်းအင်ချွေတာရေး အရေးယူဆောင်ရွက်ချက်များ ပါဝင်မှုရှိနိုင်ပါသည်။

ဒီဇိုင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ရာ၌ တိကျသော ဒေသန္တရ ဗဟုသုတ နှင့် ဒေသ၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး လိုအပ်ချက်များကလည်း ဒေသန္တရအစိုးရများ၏ အရေးယူ ဆောင်ရွက်ချက်များအတွက် ဖြည့်စွက်တန်ဖိုး အနေဖြင့် ထပ်လောင်း ကျားကန်ပေးလျက်ရှိပါသည်။

၂) ဒေသန္တရအစိုးရများ၏ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို တုံ့ပြန်ရင်ဆိုင်ရန် အဓိကကျသော ယန္တရားသုံးရပ်

လေ့လာမှုများအရ ဗဟိုအစိုးရများကဲ့သို့ပင် ဒေသန္တရအစိုးရများသည် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို အဓိကကျသည့် ယန္တရားသုံးရပ်ဖြင့် တုံ့ပြန်ရင်ဆိုင်လေ့ရှိပါသည်။

ဒေသန္တရ စီမံချက်နှင့် နည်းဥပဒေ သည် အများအားဖြင့် ဒေသန္တရအလိုက် ထုတ်ပြန်ထားသော ဥပဒေများနှင့် မြေယာအသုံးပြုမှု သို့မဟုတ် မဟာဗျူဟာမြောက် မြေအသုံးချမှုစီမံချက်နှင့် နယ်ထိခတ်မှုတို့ကို ကဲ့သို့သော ပုံစံမျိုးဖြစ်သည်။ နည်းဥပဒေများကို ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များအပေါ် သွယ်ဝိုက်၍ဖြစ်

စေ၊ တိုက်ရိုက်ဖြစ်စေ၊ ရည်ရွယ်ချက်ရှိရှိဖြစ်စေ မရည်ရွယ်ဘဲဖြစ်စေ အကျိုးသက်ရောက်မှုရှိစေသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များကို ခွင့်ပြုပေးရန်သော်လည်းကောင်း၊ ကန့်သတ်ပိတ်ပင်ရန်အတွက်သော်လည်းကောင်း အသုံးချနိုင်ပါသည်။

ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု ဖြန့်ဖြူးထောက်ပံ့ရေးသည် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအပေါ် လိုက်လျောညီထွေတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရာ၌ သက်ရောက်ထိခိုက်စေနိုင်သကဲ့သို့ ရာသီဥတုဒဏ်ကြုံကြံခံနိုင်စေရန်လည်း အားပေးကူညီနိုင်ပါသည်။ ဆိုလိုသည်မှာ ရင်းနှီးမြုပ်နှံမှုပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ အသုံးစရိတ်စီမံခန့်ခွဲမှု (PEM) နှင့် ဘဏ္ဍာရေး အသုံးစရိတ်များကို ရွေးချယ်ဆုံးဖြတ်ခြင်းနှင့် မည်သည့် အသုံး

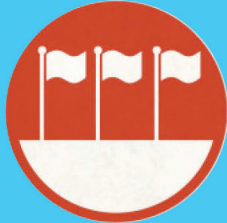
စရိတ်များကို (စီမံကိန်းရေးဆွဲခြင်း၊ ဘတ်ဂျက်ရေးဆွဲခြင်း၊ ဒီဇိုင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ရေး၊ စောင့်ကြည့် စစ်ဆေးခြင်းနှင့်ဆန်းစစ်အကဲဖြတ်ခြင်း) ချမှတ်ခွင့်ပြု၍ စည်းကြပ်ထိန်းကျောင်းသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ဆုံးဖြတ်သည့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်သည်။

ဒေသန္တရအလိုက် အခွန်ဘဏ္ဍာရငွေများကို စည်းကြပ်ခွန်များ၊ လစဉ်ကြေးများနှင့် အစိုးရဝန်ဆောင်ခများအားဖြင့် ကောက်ခံရရှိခြင်းဖြစ်သည်။ ဒေသန္တရအစိုးရမှ ကောက်ခံရရှိသည့် အခွန်ဘဏ္ဍာ များသည် ဒေသန္တရပြည်သူ့ဘဏ္ဍာအသုံးစရိတ် စီမံခန့်ခွဲမှု (လုံးပေါင်းရငွေများ အဖြစ်) နှင့် တိုက်ရိုက် ဆက်စပ်လျက်ရှိသော်လည်း

ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ ကိစ္စရပ်များကို စီမံခန့်ခွဲသည့် (သို့မဟုတ် လွှဲပြောင်းသည့်စီမံခန့်ခွဲမှု) ပုံစံများအတွက် မက်လုံးများ သို့မဟုတ် ချိန့်အားနည်းသွားစေနိုင်သည့် ယန္တရားများ ဖြစ်နေခြင်းက ပို၍ အရေးကြီးသည့် ကိစ္စရပ် ဖြစ်သည်။

လိုက်လျောညီထွေ တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်ခြင်း

၎င်းတို့၏ ရာသီဥတုစနစ် သို့မဟုတ် ရေခဲမြေခဲသယံဇာတအရင်းအမြစ်အတွင်း
အပြောင်းအလဲများကို နယ်ခံလူထုလူတန်းစားများ
လိုက်လျောညီထွေ မီးစင်ကြည့်ကိုင်စေရန် အားပေးကူညီခြင်း

ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှုလျော့ချရေး
ပန်းတိုင်များ
တည်ဆောက်ပေးခြင်း

ပိုင်ဆိုင်မှုတည်ဆောက်ခြင်း

ကြိုတင်သတိပေးရေး
အစီအမံများ

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်
တုန့်ပြန်ရေးအစီအမံများ

ယန္တရားသုံးရပ်ဖြင့် တုန့်ပြန်ရင်ဆိုင်ခြင်း

အများအားဖြင့် ဒေသန္တရအလိုက်ထုတ်ပြန်ထားသော ဥပဒေများနှင့် မြေယာအသုံးပြု (သို့)
မဟာဗျူဟာမြောက် မြေအသုံးချမှုစီမံချက်နှင့် ရံနယ်သတ်မှတ်ခြင်း။

ဒေသန္တရစီမံချက်နှင့်
နည်းဥပဒေများ

ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှု
ဖြန့်ဖြူးထောက်ပံ့ခြင်း

ဒေသန္တရအလိုက်
အခွန်ဘဏ္ဍာရငွေများ

ဤယန္တရားသုံးခုသည်ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို လိုက်လျောညီထွေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်မှုအတွက် ဆိုးကျိုးသော်လည်းကောင်း ကောင်းကျိုးသက်ရောက်မှုသော်လည်းကောင်း ရှိလာစေနိုင်သည်။ ကောင်းကျိုးရလဒ်များရရှိလာစေရန်အတွက် လက်ရှိရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများက အနာဂတ်ရွေးချယ်စရာနည်းလမ်းများကို မည်သို့ပုံဖော်ပေးလျက်ရှိကြောင်းနှင့် ရေတိုရေရှည် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကို ကုစားရေးအတွက် ဒေသန္တရရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများကို မည်သည့်ပုံစံဖြင့် အဘယ်သို့ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသင့်ကြောင်း (ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုမပြုသင့်ကြောင်း) ကောင်းစွာနားလည်သဘောပေါက်ရန် မဖြစ်မနေ လိုအပ်ပါသည်။

၃) ဒေသတွင်း ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုဖြန့်ဖြူးထောက်ပံ့ရေး

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ အရဲစွန့်ရမှုအန္တရာယ်များနှင့် အခွင့်အလမ်းများကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရန်အတွက် ဒေသန္တရအစိုးရအနေဖြင့် ဒေသတွင်းကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုဖြန့်ဖြူး ထောက်ပံ့မှုကို ထိန်းချုပ်နိုင်သည့် နည်းလမ်းပေါင်း မြောက်များစွာ ရှိပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု

ဒေသန္တရ အစိုးရ အများစုတွင် သစ်တော စီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် ငါးလုပ်ငန်း နည်းဥပဒေ ကဲ့သို့သော သဘာဝသယံဇာတများကို စီမံအုပ်ချုပ်ရန် တာဝန်ရှိသည်။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု လျှော့ချရေးနှင့် လိုက်လျောညီထွေတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ရေး ကဏ္ဍနှစ်ရပ်စလုံးကို အကျိုးပြုစေသည့်ပုံစံဖြင့် သယံဇာတအရင်းအမြစ်များကို စီမံခန့်ခွဲနိုင်သည့် နည်းလမ်းပေါင်း များစွာရှိနေပါသည်။

- သစ်တောထိန်းသိမ်းခြင်းက ကာဗွန်ထုတ်လွှင့်မှုကို လျှော့ချနိုင်သည်။
- ကျန်းမာသန်စွမ်းသည့်ဂေဟစနစ်များသည် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများအတွက်လိုအပ်သည့်

ဝန်ဆောင်မှုများကို ဖြည့်ဆည်းထောက်ပံ့ပေးနိုင်သကဲ့သို့ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများနှင့် အိမ်ထောင်မိသားစုများအား ရာသီဥတုဆိုင်ရာ ဖိအားများမှ (ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်မှုများနှင့် လမ်းကြောင်းများ) သက်သာရာ ရစေရန် ကြားခံ၍ ကာကွယ်ပေးနိုင်သည်။

- ကျန်းမာသန်စွမ်းသည့် သစ်တောများ၊ စားကျက်မြေများနှင့် ငါးလုပ်ငန်းနယ်မြေများကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းသည် အစာထုတ်လုပ်ရေးတွင် ကပ်ဆိုက်ကာလများ သို့မဟုတ် ရေတိုပြတ်လပ်မှုများအတွင်း အရေးပေါ် အသုံးချနိုင်သည့် ရွေးချယ်စရာများကို ထောက်ပံ့ပေးနိုင်သည်။

အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် ဝန်ဆောင်မှု ပေးအပ်ထောက်ပံ့ခြင်း

ဒေသန္တရ အစိုးရအများစုတွင် အချို့သော အခြေခံအဆောက်အအုံနှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးသည့် (ISD) လုပ်ငန်းများ ရှိပြီးဖြစ်သည်။ အဆိုပါ လုပ်ငန်းများကို ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် လိုက်လျောညီထွေ ဖြစ်စေရန် ပြင်ဆင် နေရာချထားနိုင်သည့် နည်းလမ်းအမြောက်အများရှိပါသည်။

- ရေကြီးခြင်းကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ ကိုယ်တွယ်နိုင်ရန် တည်ရှိဆဲ အခြေခံအဆောက်အအုံများကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ရေမြုပ်ဒေသ အသက်မွေး

ဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများကို အခိုင်အမာ တည်ဆောက်ပေးခြင်း၊

- ပြန်လည်ပြင်ဆင်ခြင်း၏ ကုန်ကျစရိတ်က လက်လမ်းမမှီအောင် မြင့်မားပါက အခြေခံ အဆောက်အအုံဟောင်းများတွင် ပြန်လည် နေရာချထားခြင်း
- ဖြည့်စွက်အခြေခံအဆောက်အအုံများနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုများ (ဥပမာ လမ်းများ) ကို ရာသီဥတုဒဏ် ခံနိုင်ရည်ရှိသည့် ဒီဇိုင်းမျိုးဖြင့် ဆောက်လုပ်ခြင်းနှင့် လိုအပ်ပါက အနာဂတ်တွင် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် အလားအလာများအတွက်ပါ ထည့်သွင်းပြင်ဆင်ခြင်း

ဒေသတွင်း ကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုဖြန့်ဖြူးထောက်ပံ့ရေး

ဒေသန္တရအစိုးရအနေဖြင့် ဒေသတွင်းကုန်စည်နှင့် ဝန်ဆောင်မှုဖြန့်ဖြူး ထောက်ပံ့မှုကို ထိန်းချုပ်နိုင်သည့် နည်းလမ်း ပေါင်း မြောက်များစွာ ရှိပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု

အခြေခံ အဆောက်အအုံ နှင့် ဝန်ဆောင်မှုပေးအပ် ထောက်ပံ့ခြင်း

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု

ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံ များရှိ ဒေသန္တရ အစိုးရများအတွက် အဓိကကျသော လိုက်ဖက်ရန် ပြင်ဆင်ရမည့် တာဝန်ယူမှုများထဲမှ တစ်ခုမှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အတွက် အစီအစဉ်များ ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း တို့ ဖြစ်ကြသည်။

အစီအစဉ် ချမှတ်ခြင်း နှင့် ဘတ်ဂျက် ရေးဆွဲခြင်း

ဘဏ္ဍာရေး အရင်းအမြစ်များနှင့် ငွေကြေးစီးဆင်းမှု

ပြန်လည်တုံ့ပြန်နိုင်သည့် စွမ်းဆောင်ရည်များ

- ရေ သုံးစွဲမှုကို ချွေတာနိုင်ရန်နှင့် ရေမှတစ်ဆင့် ကူးစက်ပြန့်ပွားတတ်သည့် ရောဂါများ ယုံ့နှံ့မှု မရှိအောင် ထိန်းချုပ်ရန် ရေနှင့် သန့်ရှင်းရေး ဝန်ဆောင်မှုများကို တိုးတက်ကောင်းမွန်လာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း။

အထက်ပါ သတင်းအချက်အလက်များအရ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကို လိုက်လျောညီထွေ တုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် အခြေခံစည်ပင်သာယာရေး သို့မဟုတ် ဒေသန္တရလူထုဝန်ဆောင်မှုများအကြား အတူတကွ ပေါင်းစည်းဖော်ဆောင်နိုင်သည့် အလားအလာအလွန်မြင့်မားသည်ဟု ယေဘုယျအားဖြင့် သုံးသပ် ယူဆနိုင်ပါသည်။

၄) သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု သည် လူသားများ ထိခိုက်ခံစားရမှုကို ဖြစ်ပေါ်စေသော (ရေကြီးမှုကဲ့သို့သော) ပို၍ အကြိမ်ရေစိတ်စိတ်ဖြင့် ပြင်းထန်သည့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ အဖြစ်အပျက်များတွင် အကျိုးသက်ရောက်လိမ့်မည်။ ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများရှိ ဒေသန္တရ အစိုးရများအတွက် အဓိကကျသော လိုက်ဖက်ရန် ပြင်ဆင်ရမည့် တာဝန်ယူမှုများထဲမှ တစ်ခုမှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှု အတွက် အစီအစဉ်များ ရေးဆွဲခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း တို့ဖြစ်ကြသည်။ သို့သော်လည်း ၎င်းသည် လက်ရှိ ဒေသန္တရ အစိုးရများ၏ PEM နှင့် ပြည်သူ့ဘဏ္ဍာ စီမံခန့်ခွဲမှု ဖြစ်စဉ်အနေဖြင့် အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် သိပ်ရလားဒ်မကောင်းသောကြောင့် ဖြစ်သည်။

- ကြိုတင်တွက်ဆ၍ မရသော အရာများအတွက် အစီအစဉ် ချမှတ်ခြင်း နှင့် ဘတ်ဂျက် ရေးဆွဲခြင်းတို့သည် အမြဲတမ်း စီမံခေါ်မှု ဖြစ်သည်။
- ဘဏ္ဍာရေး အရင်းအမြစ်များနှင့် ငွေကြေးစီးဆင်းမှုသည် မရှောင်လွှဲနိုင်သော အကန့်အသတ် တစ်ရပ် ဖြစ်သည်။

- ပြန်လည်တုံ့ပြန်နိုင်သည့် စွမ်းဆောင်ရည်များမှာ များသောအားဖြင့် အလွန်အကန့်အသတ် ရှိသည်။
- တစ်နည်းအားဖြင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု၏ တိုက်ရိုက်အကျိုးသက်ရောက်မှုအနေနှင့် ဒေသန္တရအစိုးရများသည် ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအပေါ် ပို၍ ပို၍ အာရုံစိုက်ရန် လိုအပ်လိမ့်မည်။

၅) အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းများ လိုက်ဖက်အောင် ပြင်ဆင်မှုအပေါ် ပံ့ပိုးပေးခြင်း

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ၏ ရေရှည် အကျိုးဆက်များ (မိုးရွာနှုန်း ပိုနိမ့်လာမှု၊ ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင် မြင့်တက်မှု၊ အပူချိန် မြင့်မားလာမှု) ကို ကိုင်တွယ်ရာတွင် ဒေသန္တရ အစိုးရများသည် အထူးသဖြင့် ကျေးလက်ဒေသများတွင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းများ လိုက်ဖက်အောင် ပြင်ဆင်မှုအပေါ် ပံ့ပိုးပေးနိုင်ပါသည်။ အများစု မဟုတ်သည့်တိုင် ထိုလိုက်ဖက်အောင် ပြင်ဆင်မှု တော်တော်များများက အိမ်ထောင်စုအဆင့်တွင် တိုက်တိုက်တွန်းတွန်း နေရာယူပြီး ဖြစ်သည်။ ဒေသန္တရ အစိုးရများ အနေဖြင့် ၎င်းဖြစ်စဉ်ကို မည်ကဲ့သို့ ပံ့ပိုးပြီး အကျိုးအမြတ်များကို ပိုမို ထိရောက်စွာ ဖြန့်ဝေနိုင်ပုံကို ဥပမာ သုံးရပ်ဖြင့် ပြသထားသည်။

- အမျိုးမျိုးသော အိမ်ထောင်စုအဆင့် အတိုင်း အတာများကို ခန့်ခွဲမှုအကြောင်း သတင်းအချက်အလက် စီးဆင်းမှု ကို ဖလှယ်ခြင်း ၎င်းက အိမ်ထောင်စုများကို အတွေ့အကြုံ ဖလှယ်စေပြီး လိုက်ဖက်အောင် ပြင်ဆင်သည့် မဟာဗျူဟာများနှင့် နည်းစနစ်များအကြောင်းကို သင်ယူစေပါသည်။ ၎င်းအခန်းကဏ္ဍကို ကျယ်ပြန့်စေရန် ဒေသန္တရ အစိုးရများအနေဖြင့် အပျော့စား ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများ (ဆက်သွယ်ရေး အသုံးစရိတ်၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး သင်ယူခြင်း နှင့် ဖလှယ်ခြင်း အစီအစဉ်များ) သို့ အရင်းအမြစ်များကို ခွဲဝေသတ် မှတ်ပါသည်။
- စီစဉ်ထားသည့် လိုက်ဖက်အောင် ပြင်ဆင်သည့် ဖြေရှင်းချက်တစ်ရပ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း ၎င်းသည် ပိုမိုမြင့်မားသော လူသားနှင့် ဘဏ္ဍာရေး အရင်းအမြစ်များ အဆင့်တစ်ရပ်ကို လိုအပ်သည့် ပို၍ ကြိုတင်ပြင်ဆင် ခင်ဟန်ရှိသည့် ချဉ်းကပ်မှု တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။ ၎င်းတွင် ပြည်နယ် အသုံးစရိတ်များ၊ ပစ္စည်းကိရိယာများနှင့် အာမခံ ဝန်ဆောင်မှုများကို ထောက်ပံ့ရင်း ရရှိနိုင်သော အဓိကကျသော စွန့်စားမှုများနှင့် လိုက်ဖက်သည့် ပြင်ဆင်မှု အတိုင်း အတာများအကြောင်း သတင်းအချက်အလက်ဖြင့် အိမ်ထောင်စုများကို ထောက်ပံ့ခြင်း ပါဝင်နိုင်ပါသည်။

အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း လုပ်ငန်းများအပေါ် ပံ့ပိုးခြင်း

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများ၏ ရေရှည်အကျိုးဆက်များကို ကိုင်တွယ်ရာတွင် ဒေသန္တရ အစိုးရများသည် အထူးသဖြင့် ကျေးလက်ဒေသများတွင် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ လိုက်ဖက်အောင် ပြင်ဆင်မှုအပေါ် ပံ့ပိုးပေးနိုင်ပါသည်။

အမျိုးမျိုးသော အိမ်ထောင်စုအဆင့် အတိုင်းအတာများကို ခန့်ခွဲမှုအကြောင်း သတင်းအချက်အလက်စီးဆင်းမှုကို ဖလှယ်ခြင်း

စီစဉ်ထားသည့် လိုက်ဖက်အောင် ပြင်ဆင်ထားသည့် ဖြေရှင်းချက်တစ်ရပ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း

၄။ အဓိကကျသော အချက်များ/အဓိကကျသော သင်ခန်းစာများ

- စမှတ် တစ်ရပ်မှာ နိုင်ငံတော်အဆင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ မူဝါဒများနှင့် ပြည်နယ် အဆင့် အစိုးရ မူဝါဒများ အကြား ရှင်းလင်းသော ချိတ်ဆက်မှုများကို ဖန်တီးရန် ဖြစ်သည်။
- ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုနှင့် လိုက်ဖက်ရန် ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတော်အဆင့်နှင့် ပြည်နယ်အဆင့် မူဝါဒ ချမှတ်သူများအကြား အကြောင်းအရာနှင့် ချိန်ဆမှု အကြောင်း စကားဝိုင်းကို တိုးပွားစေရမည်။
- ဒေသန္တရအစိုးရများအနေဖြင့် မည်သူက ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဒဏ်ကြောင့် ထိခိုက်လွယ် ကြောင်းနှင့် သူတို့၏လိုအပ်ချက်များကို အဝင်ခွင်ကျ လိုက်ဖက်အောင် ပြင်ဆင်လိုရမည့် အကြောင်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာ နားလည်ရန် လိုအပ်သည်။
- ဒေသန္တရ အစိုးရသည် ပိုမိုကောင်းမွန်သော အခြေခံအဆောက်အအုံများဖြင့် ရာသီဥတုဒဏ်ကို တုံ့ပြန်ပြီး ဒေသခံလူထုကို ကာကွယ်ရာတွင် အားကောင်းသင့်သည်။ ရာသီဥတုဒဏ်ကို လျော့ ချခြင်းအား အထောက် အကူ ပြုသော စီးပွားရေး ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဖော်ဆောင်မှုများကို အသေအချာ ပြုလုပ်စေရန် ပိုမိုကျယ်ပြန့်သော အသိအမြင်တစ်ရပ် လိုအပ်ပါသည်။
- ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုနှင့် လိုက်ဖက်အောင် ပြင်ဆင်ရေး အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် ဒေသန္တရအစိုးရ၏ ရန်ပုံငွေနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကို ထိန်းသိမ်းမွေးမြူရမည်။
- ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးရေး ပန်းတိုင်များကို ရောက်ရှိရန် ဒေသန္တရ အစိုးရများ အနေနှင့် ရေရှည်တွင် ပြည်နယ်အဆင့် ရာသီဥတုနှင့် လိုက်ဖက်အောင် ပြင်ဆင်သည့် မူဝါဒ၌ ရာသီဥတုနှင့် လိုက် ဖက်အောင် ပြင်ဆင်ခြင်း နှင့် ရာသီဥတုဒဏ် ခံနိုင်သော အဆောက်အအုံများကို ထည့်သွင်း စဉ်းစားရန် လိုအပ်သည်။

ရည်ညွှန်း

The ASEAN Coordinating Centre for Humanitarian Assistance on disaster management

(AHA Centre). Situation Update No.1, Moonsoon Flood, Myanmar. August 1, 2018

Bashaasha.B, Okiror.j.J, Aben.C., Decentralized climate change responses in Uganda: Climate Change Adpation Lacks Local Government Funding. DIIS Policy Brief August 2015

Christoplos.I, Local Governance and Climate Change Adaptation in Vietnam. DIIS Policy Brief July 2015

<http://myanmarccalliance.org/en/climate-change-basics/myanmar-is-one-of-the-most-vulnerable-countries-in-the-world/>

Local Governance and Climate Change. A Discussion Note: December 2010